A°. 1850. N°. 263.

Opregte Woensdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 6 November.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

BERLIJN, 3 November.

[*Uit bijzondere berigten.*] De onzekerheid is nog niet opgeheven: maar, indien de voorteekenen niet bedriegen, zal de vrede niet verbroken worden. De Pruissen in Kassel en de Beijerschen in Hanau leveren stof tot ernstig nadenken. Men vleit zich echter, dat het, met gemeen overleg, zal blijven bij een wederzijdsch bezetten van het noorden en het zuiden van het keurvorstendom Hessen, tot dat aldaar eene duurzame orde van zaken zal zijn gevestigd.

Dezer dagen moet in den Raad der ministers, na hoogst belangrijke woordenwisselingen, zijn besloten, om dan alleen de kracht der wapenen te bezigen, wanneer de Pruissen mogten worden aangevallen. De minister *v. Radowitz*, die de buitenlandsche aangelegenheden heeft bestuurd, en die te vergeefs had verlangd, dat geheel het pruissische leger op den voet van oorlog zoude worden gebragt, heeft, nadat men voorshands daarin niet had bewilligd, zijn ontslag begeerd, en zal dit wel denkelijk bekomen. Het is onzeker, of nog andere ministers (de heeren *v. Ladenberg* en *v. d. Heydt*) zijn voorbeeld zullen volgen. De heeren *v. Manteuffel* en *v. Stockhausen* hebben zich tegen het mobiliseren van het leger verklaard, 't welk eene nieuwe buitengewone uitgave van 17 millioenen zoude vorderen, waaraan de Wetgeving hare goedkeuring zoude moeten verleenen. Pruissen wil alles wat mogelijk is aanwenden, om den vrede te behouden, maar verwacht, dat van de zijde van Oostenrijk eene gelijke gezindheid zal worden betoond.

FRANKFORT, 2 November.

[*Uit bijzondere berigten.*] De intogt der beijersche en oostenrijksche troepen in Hanau heeft plaats gehad, zonder dat het stedelijk Bewind daarvan eenige kennis heeft gedragen. Ofschoon slechts de helft der divisie van 10 battaillons aldaar in bezetting is gebleven, is, bij de bekrompenheid der kazerne, de last der inkwartiering zeer groot. Men heeft reeds verzekerd, dat de stedelijke Raad zijn ontslag had genomen; doch dit is niet waarschijnlijk.

Aller oogen zijn nu naar Pruissen gewend. Men wil reeds in 't zekere onderrigt zijn, dat de Pruissen de Bondstroepen in Keur-Hessen niet zullen aanvallen, en dat er hoop bestaat, dat beide de mogendheden zich nog met elkander zullen verstaan; daarbij zou echter, gelijk van zelf spreekt, het behoud van de pruissische Unie zeer op den achtergrond geraken. — Intusschen kan Pruissen nu kwalijk stil zitten en zal het te bezien staan, in hoe verre de Bonds-commissaris *v. Rechberg* den staat van beleg niet alleen in Hanau, maar ook elders in Keur-Hessen, zal kunnen doen eerbiedigen.

Men verzekert, dat de Keurvorst, bij het binnenrukken der Bonds-troepen in Hanau, niet in Wilhelmsbad tegenwoordig was, en dat de beijersche generaal *v. Thurn u. Taxis* hem gisteren binnen deze stad een bezoek heeft gebragt. — Intusschen is de eerste slag nu geslagen, en men kan moeijelijk aannemen, dat Oostenrijk, na al het gebeurde, ter halver wege zal blijven staan.

FRANKFORT, 3 November.

[*Uit bijzondere berigten.*] In Hanau is het zeer stil. De ontwapening der inwoners wordt zonder tegenstreven voortgezet. Op het achterhouden van geweer is geene andere straf dan verbeurdverklaring gesteld.

De heer *Bötticher*, een der pruissische leden der Bondscommissie, bevindt zich alhier, en heeft zijne woning weder ingehuurd, als twijfelde hij geenszins aan de voortduring zijner betrekking.

Het gerucht wil, dat 4000 man oostenrijksche troepen in Baden zullen binnentrekken, en dat wij morgen reeds een gelijk aantal pruissische soldaten van daar te verwachten hebben; — tot welker vervoer de rijtuigen van de ijzerbaan naar Heidelberg in beslag zouden zijn genomen.

VAN DEN RIJN, 3 November.

Uit Kassel wordt gemeld, dat den 31sten Oct. nog een adjudant van den Keurvorst aldaar is geweest, om de gelden der schatkist (meestal bestaande in papier) op te vorderen, maar daarin niet is geslaagd.

Zoodra men, met den telegraaf, de tijding had bekomen, dat de Beijerschen en Oostenrijkers den 1sten dezer in Hanau waren binnengerukt, is een courier naar het hoofdkwartier van den generaal *v. Tietzen* te Warburg gezonden, en heeft deze terstond last gegeven aan de troepen zijner divisie, om optebreken, den togt naar Kassel aantenemen en die stad te bezetten. Dientengevolge is het 18de regiment infanterie, benevens eene afdeeling huzaren en eene halve batterij, oogenblikkelijk op marsch gegaan, en hebben deze troepen, na des nachts den togt te hebben voortgezet, den 2den des ochtends Kassel bereikt. De generaal *v. Tietzen* is bij den intogt tegenwoordig geweest, en heeft aan eenige ingezetenen, die aan den ingang der stad vereenigd waren, verklaard, dat hij en de zijnen als vrienden kwamen. Van de pruissische zijde is verder nog niets ambtshalve afgekondigd. De manschap is ingekwartierd, en, ofschoon de bevolking niet verpligt is soldaten te herbergen, welwillend ontvangen. De Pruissen hebben geene andere wachten betrokken, of uitgezet, dan voor hunne eigene veiligheid noodig was. De kasselsche burgerwacht voorziet in de gewone dienst.

Men heeft aan de hessische verlofgangers al de militaire kleedingstukken afgenomen. De meesten zijn alzoo bijna zonder deksel gebleven, en in dien toestand huiswaarts gezonden.

VAN DEN RIJN, 4 November.

Men meldt, dat de generaal *v. d. Gröben* laatstelijk bevel uit Berlijn heeft bekomen, om de Beijerschen in Hanau niet te verontrusten, maar hun te beletten, om zich te Fulda en in Kassel te vestigen. Dien ten gevolge is de divisie *Radzivill* dadelijk van de zijde van Eisenach opgerukt, en hebben de pruissische troepen den 2den, ten getale van 6000 man, zoo infanterie, als kavallerie en artillerie, bezit genomen van Fulda. — In Kassel werden den 3den nog twee regimenten infanterie en een regiment kurassiers verwacht. — Zoo ver men weet, zijn de Beijerschen nog niet verder, op den weg naar Fulda, dan tot Gelnhausen voortgerukt.

— De kardinaal *Wiseman* is, op zijne reis naar Engeland, te Weenen aangekomen.

PARIJS, 3 November.

Het belangrijkste nieuws van den dag is, dat de generaal *Neumayer* de hem opgedragene militaire waardigheid *niet* heeft aangenomen. Dat de generaal *Changarnier* hem daartoe heeft aangespoord, of het gedrag van den generaal *Neumayer* goedkeurt, kan wel als zeker worden gesteld. Het ontbreekt niet aan dagbladen, meest allen legitimistische organen, welke den laatstgenoemden krijgsman hoogen lof toezwaaijen wegens zijne aan den dag gelegde standvastigheid.

De schrijvers van *le Journal des Débats* vermeenen, dat men het den generaal *Neumayer* geenszins ten kwade kan duiden, dat hij de nieuwe betrekking niet heeft aanvaard; — dat het echter te hopen is, dat hij op zijn besluit zal terugkomen, opdat de verdeeldheid tusschen de partij der orde moge ophouden en de kuiperijen der demagogen mogen worden verijdeld, die alleen hun voordeel kunnen doen met hetgeen er thans in de hoogere staatkundige kringen voorvalt.

Dit kan men wel als zeker stellen, dat de staatkundige driften nog steeds in beweging zijn, en dat het, met het oog op de constitutionele verordeningen, waaraan men zich heeft te houden, uiterst bezwaarlijk is om te zeggen, wie gelijk heeft, en wie had behooren te bukken. De Voorzitter *kon* niet toegeven, zonder dadelijk afstand te doen van zijn gezag en invloed. Wat de generaal *Neumayer* persoonlijk aangaat, zijn gedrag verdient indedaad hoogen lof, en hij doet zich kennen als iemand van een zeer zelfstandig karakter. De te zijnen aanzien genomen maatregel was hatelijk, vooral nadat de ministeriële organen er voor uitgekomen waren, dat men eerst voornemens was geweest om hem zonder omwegen te *ontslaan.* Door zijne weigering offert de generaal *Neumayer* niet alleen zijn toekomstig lot op en sluit hij zijne eervolle militaire loopbaan, maar stelt hij ook de vooruitzigten zijner kinderen in de waagschaal.

Heden zal de permanente commissie weder bijeenkomen; zij zal vervolgens dagelijks eene zitting houden tot dat de Wetgevende Vergadering zal zijn heropend. De organen van het Elysée-National zijn geenszins tevreden met dien maatregel, welke een nieuw blijk oplevert, dat men geenszins gerustgesteld is omtrent den verderen loop der zaken.

— In het zuiden van het Land worden steeds vele verdachte personen in verzekerde bewaring genomen. Het schijnt, dat de te Lyon ontdekte zamenzwering van meer belang is, dan men het aanvankelijk heeft willen doen voorkomen, en dat de laatste gebeurtenissen te Satory, bij Versailles, en de daarop gevolgde twisten tusschen de hooge staatsmagten de partij der demagogen niet weinig hebben bemoedigd. Vooral in de departementen van de Gard, de Drôme en de Isère schijnt die partij zich zeer te hebben doen gelden. De meeste der in hechtenis genomene personen zijn handlangers geweest der voormalige republikeinsche voorloopige Regering. Onder hen bevinden zich echter ook eenige te goeder naam en faam staande advocaten.

Uit Lyon wordt geschreven, dat het sein, om tot dadelijkheden overtegaan, uit Geneve was gegeven, en dat de socialist *Gent* terstond na zijne terugkomst uit die stad in hechtenis is genomen. De zamengezworenen schijnen het voornemen te hebben gehad, zich meester te maken van Toulon, en in die stad waren personen, die krachtdadig zouden hebben medegewerkt om het arsenaal en de forten, welke dezelve bestrijken, in handen der demagogen te spelen. — In sommige berigten komt voor, dat ook de uitgeweken democraten te Londen in gemeenschap stonden met de oproermakers hier te lande. Dit laatste is geenszins onwaarschijnlijk. In Lyon houdt men het er algemeen voor, dat het komplot van veel belang is, en dat men nog veel zal ontdekken, 't welk licht kan verspreiden over de geheime kuiperijen der vijanden van de maatschappij.

Een aantal zich hier ter stede ophoudende duitsche en italiaansche uitgewekenen hebben last gekregen, om deze hoofdstad te verlaten. Men heeft hun onder andere steden ook de stad Tours tot verblijfplaats aangewezen.

— Onder de voorstellen, waarmede de Wetgevende Vergadering zich denkelijk spoedig weder zal hebben bezig te houden, behoort het bekende ontwerp van den afgevaardigde *Creton*, betreffende het buiten werking stellen der wetten, waarbij de leden der vorstelijke stamhuizen buiten Frankrijk worden verbannen. Klaarblijkelijk wil men daardoor de partij der Bonapartisten in het naauw brengen. Men gelooft inmiddels, dat een ontwerp van dien aard evenmin als vroeger bijval zal vinden. De republikeinen zullen zich nadrukkelijk daartegen verklaren, en aan hen zullen de Legitimisten zich aansluiten. Deze laatsten begeeren, dat de graaf *van Chambord* in het bezit der koninklijke waardigheid naar Frankrijk zal terugkeeren, en geenszins ten gevolge der opheffing van een wettelijk verbod. De aanneming van het voorstel *Creton* zou mitsdien alleen in het belang zijn der leden van het stamhuis *Orleans.*

— De gebeurtenissen in Duitschland geven hier aanleiding tot bekommering. De Voorzitter en zijne raadslieden verlangen niets liever, dan om in goede verstandhouding te blijven met Rusland. Deze Mogendheid wil zich echter houden aan de tractaten van 1815, en ingeval de Voorzitter daarin stilzwijgend berust, dan verliest hij gewisselijk zijne populariteit, vooral bij de lagere klassen, die zoo krachtdadig tot zijne verheffing hebben bijgedragen. Men merkt op, dat het dagelijks meer en meer blijkt, dat het gezegde van het napoleontische dagblad: „*alles zal van zelf gaan*" nog geenszins waarheid is geworden.

'S GRAVENHAGE, 4 November.

In de bijeenkomst der Tweede-Kamer van heden is ingekomen een ontwerp van wet, strekkende tot het verleenen van naturalisatie aan den heer *A. Cosman*, te Amsterdam.

Verscheidene ingekomene stukken zijn naar de commissie voor de verzoekschriften verzonden. Daaronder zijn adressen: van de prov. Staten van Groningen, mededeeling doende van een aan den Koning ingediend adres, waarbij wordt verzocht stipte uitvoering van art. 191 der Grwt. (regeling van het bestuur van den Waterstaat); van de prov. Staten van Vriesland, mededeeling doende van een aan den Koning ingediend adres, betreffende het daarstellen van eene algemeene politie-wet tot wering van de longziekte onder het rundvee; van de Kamer van Koophandel en Fabr. te Oldenzaal, eene geheele omwerking der post-wet verzoekende.

De commissie van rapporteurs heeft verslag gedaan: 1° omtrent het ontwerp van wet, betreffende de heffing der grondbelasting in Limburg; 2° omtrent het ontwerp van wet tot vaststelling van het registratie-regt voor de brieven van naturalisatie. — De dag der beraadslaging over deze ontwerpen zal nader bepaald worden.

Daarop heeft de heer *van Dam* de gevraagde ophelderingen, nopens de oprigting van scholen, aan den minister van Binnenl. Zaken gegeven, die door den minister en door de heeren *Mackay* en *Groen* zijn beantwoord. Waarmede de beraadslagingen over dat onderwerp zijn geëindigd.

Hierna is de Kamer overgegaan tot de verkiezing van vijf candidaten tot aanvulling der opengevallene betrekking van raadsheer in den Hoogen Raad.

Bij de eerste stemming voor den eersten candidaat waren de stemmen verdeeld op de volgende heeren mrs: *J. A. Mutsaers* 30, *J. Crans* 6, *L. A. Lightenvelt* 5, *Jespers*, *W. J. C. v. Hasselt* en *v. Ysselstein* elk 4, *Wiardi Beckman* en *Elout* elk 2, *Pape*, *Byleveld* en *v. Vredenburg* elk 1. — Bij de 2de stemming bekwam de heer *Mutsaers* 42 stemmen; de heeren *Crans* 6, *v. Hasselt* 4, enz. Weshalve de heer mr. *J. A. Mutsaers*, lid der Tweede-Kamer, als 1ste candidaat op de lijst is gebragt.

Bij de eerste stemming voor den 2den candidaat bekwamen de heeren mrs. *G. v. Ysselstein* 6, *S. Schmolck* 10, *A. G. van Vredenburg* en *Wiardi Beckman* elk 4, *F. Jespers* 3, *W. J. C. v. Hasselt* 13, *J. Crans* 8, *J. L. A. Luyben*, *Elout* en *B. Wichers* elk 2, *Pape* 5, *H. A. v. Berkel* 1 stem. — Bij de 2de stemming de heeren *Schmolck* 18, *v. Hasselt* 17, *Crans* 7, *Jespers* 5, enz. — Bij de 3de stemming de heeren *Schmolck* 30, *v. Hasselt* 22, *Crans* 5, *Jespers* 4. — Bij de 4de stemming de heer *Schmolck* 37, de heer *v. Hasselt* 24 stemmen. Weshalve de heer *S. Schmolck*, raadsheer in het prov. geregtshof van Zuid-Holland, de tweede op de lijst is geplaatst.

Morgen middag zal de Kamer voortgaan met het opmaken der lijst.

'S GRAVENHAGE, 5 November.

Z. M. den Koning zal zich morgen naar Soestdijk begeven, ten einde aldaar een bezoek afteleggen bij H. M. de Koningin-moeder. Z. M. wordt 's avonds in de residentie terug verwacht.

— Uit het verslag van de commissie van rapporteurs der Tweede-Kamer, betreffende de voorgedragene wet op de heffing der grondbelasting in Limburg, blijkt, dat men onder anderen eenige inlichting heeft verlangd, ten aanzien van het tijdstip, waarop de werkzaamheden van het kadaster in die provincie zijn geëindigd, en waarom, indien die werkzaamheden reeds vóór 1848 waren afgeloopen, de regeling, welke bij dit wets-ontwerp wordt bedoeld, niet vroeger aan de Vergadering is voorgedragen. — Enkele leden hebben daarbij den wensch geuit, dat de herziening van het kadaster ten spoedigste mogt plaats hebben.

Ten aanzien van het eerste punt heeft de Regering verklaard, dat de afloop der kadastrale werkzaamheden in Limburg reeds vóór 1848 heeft plaats gehad; — dat zij de redenen niet kent, waarom de regeling niet onmiddelijk na dien afloop is geschied, maar dat deze, na 1848, voor menigvuldige en meer belangrijke werkzaamheden heeft moeten achterstaan.

Wat de algemeene herziening betreft, meent de Regering te moeten opmerken, dat daartegen een belangrijk geldelijk bezwaar in den weg staat; dat het daarstellen van het kadaster niet minder dan *vijf millioenen* heeft gekost, en dat eene herziening almede aanzienlijke sommen zoude vorderen, welker uitgave welligt niet tegen het nut der zaak zoude opwegen.

De Regering schijnt echter de behoefte aan eene herziening der *gebouwde* eigendommen niet geheel te ontkennen. Zij verklaart, dat men op het tijdstip, waarop die, naar den geest van de wet van 1807, zoude hebben moeten plaats hebben, is teruggedeinsd voor de belangrijke uitgave, welke daarmede gemoeid zoude zijn geweest. Dit bezwaar bestaat, bij het billijk verlangen om de uitgave tot het volstrekt onmisbare te beperken, ook thans nog; maar de Regering verliest de zaak niet uit het oog en denkt te gelegener tijd daarop terugtekomen.

— In de memorie van toelichting van den minister van Oorlog, betreffende de voorgedragene wet, omtrent het bouwen en planten binnen zekeren afstand van vestingwerken, wordt aangemerkt, dat reeds in 1847 de behoefte eener dergelijke verordening is erkend, en eene voordragt, tot wijziging van de bestaande wettelijke bepalingen op dat stuk, in het belang van landbouw en nijverheid, is toegezegd; doch

dat het ontwerpen derzelve door de sedert plaats gehad hebbende gebeurtenissen is vertraagd.

De behoefte is genoegzaam gebleken uit de moeijelijkheden, welke de toepassing der bestaande bepalingen in den laatsten tijd heeft doen geboren worden. De Regering wijst daarbij op de uitspraken van den Hoogen-Raad, bij welke is aangenomen, dat deze bepalingen niet van toepassing zijn op de werken, die na 1814 zijn aangelegd, en dat de klassificatie der werken niet op eene voor de ingezetenen verbindende wijze is tot stand gebragt. Zij meent, dat eene wet, waarvan het bij voortduring onzeker en van wisselvallige regterlijke uitspraken afhankelijk is, of zij aan het Bestuur de bevoegdheid geeft, om in het belang der verdediging te voorzien, wel onbruikbaar moet worden geacht.

Daarenboven behelzen de bestaande verordeningen zeer bezwarende bepalingen voor de eigenaren, zonder aan het Bestuur de bevoegdheid te geven, om daaraan te gemoet te komen; 't welk dikwerf, gebonden door de wet, zich genoodzaakt ziet, om aanvragen aftewijzen, die zonder nadeel voor de verdediging zouden hebben kunnen worden toegestaan. Daardoor worden aan landbouw en nijverheid beletselen, geenszins in het belang der verdediging, in den weg gelegd.

Men verlangt alzoo aan de verbodsbepalingen meer klem bijtezetten, maar tevens de belangen van landbouw en nijverheid niet meer te hinderen, dan volstrekt noodzakelijk is. Uit dien hoofde worden de belemmerende voorschriften zoo veel mogelijk tot engere grenzen beperkt; derwijze, dat aanzienlijke eigendommen, ja geheele dorpen, daardoor van de erfdienstbaarheid ten behoeve der verdediging zullen ontslagen worden, en deze, daar, waar zij niet geheel kan worden weggenomen, minder bezwarende zal worden gemaakt.

Het is der Regering geraden voorgekomen, om de voordragt zoodanig interigten, dat daardoor de wet van 1814 geheel kan worden ingetrokken, gelijk ook bij dezelve wordt voorgesteld. De voordragt rust op het beginsel, dat het genot van het bijzonder eigendom ondergeschikt moet blijven aan het algemeen belang, zoo als dit in art. 625 van het Burgerlijk Wetboek wordt aangetroffen, en dat derhalve in de onderwerpelijke voordragt geene sprake is van onteigening ten algemeenen nutte, noch van bepalingen om bijzonder eigendom in eigendom van den Staat te doen overgaan; maar alleen, om het genot daarvan te beperken, ten nutte van de verdediging van dien Staat.

Het ontwerp telt 60 artikelen. Daarbij wordt bepaald, dat tusschen de buitengrenzen der vestingwerken en de lijnen, *verboden kringen* genaamd, niet mag worden gebouwd, geplant, of eenig werk gemaakt, dan voor zoo verre dit bij deze wet is toegestaan, of, overeenkomstig hare bepalingen, daartoe vergunning is verleend; — dat de vestingen of gedeelten daarvan, welke verboden kringen moeten hebben, in *drie* klassen zullen worden verdeeld; — dat de afstand der verboden kringen zal zijn: bij de *eerste* klasse van 300 n. ellen, — bij de *tweede* van 600, — bij de *derde* van 1000 n. ellen; dat de bepaling, wat vestingwerken zijn, en de klassificatie derzelve aan den Koning zal worden overgelaten, alsmede de aanwijzing der perceelen, op welke, ofschoon in een verboden kring liggende, de wet niet toepasselijk zal zijn, — en dat de werken, welke niet in de klassificatie zullen zijn genoemd, geene verboden kringen zullen hebben.

— Bij de zeer uitvoerige woordenwisseling over de aangelegenheid van het onderwijs, in de bijeenkomst der Tweede-Kamer van gisteren, heeft de heer *van Dam* in de eerste plaats opgemerkt, dat het beginsel van vrijheid van onderwijs in ons staatsverdrag is opgenomen, en dat niemand hartelijker dan hij verlangt, dat er zoo spoedig mogelijk gevolg en uitvoering aan die bepaling worde gegeven. Hij wenscht echter, dat dit plaats hebbe op eene wettige wijze, en met inachtneming der wettige vormen. Van daar, dat hij, bij gelegenheid der beraadslagingen over het adres, in antwoord op de Troonrede, dit onderwerp ter sprake bragt en aandrong op eene spoedige wettelijke regeling dier gewigtige aangelegenheid. Hij legde daarbij de verklaring af, dat het niet genoeg was, dat de minister van Binnenl. Zaken zijn woord tot wet maakte, en dat hij den eenen weigerde wat hij den anderen toestond. De minister heeft toen bij herhaling gevraagd, dat hij (spreker) daadzaken en feiten zou opgeven. Dit wenscht hij thans te doen; niet uit ijdele zucht om het laatste woord te hebben; maar in 't belang van het onderwerp, en om de noodzakelijkheid der onverwijlde aanbieding van eene organieke wet op het onderwijs te doen uitkomen.

De spreker heeft vervolgens op den voorgrond gesteld het beginsel, dat alleen de wetgevende magt bevoegd is om eene wet te veranderen. Dit toepassende op de bestaande wettelijke verordeningen op het onderwijs, te weten, de wet van 3 April 1806 en de daarbij behoorende reglementen, heeft hij doen opmerken, dat het kon. besluit van 1830, bepaaldelijk art. 1, waarbij eene aanwijzing geschiedt van de autoriteiten, wier autorisatie bij de bestaande verordeningen vereischt wordt tot het oprigten van lagere scholen, in overeenstemming met de genoemde wet is; maar dat daarentegen het besluit van 1842, hetwelk bestemd was om de partijen te verzoenen, maar niemand bevredigd heeft, eene afwijking behelst van de slotbepaling der wet van 1806, en derhalve onwettig is geweest. De spreker heeft hierna stilgestaan bij hetgeen is voorgevallen ten aanzien van eene in 1845 door den heer *Elout* c. s. gedane aanvraag van verlof voor het oprigten eener bijzondere school der eerste klasse, te 's Gravenhage, en de daaromtrent door het stedelijk Bestuur en de Gedep. Staten van Zuid-Holland genomene besluiten goedgekeurd; doch zijne verwondering te kennen gegeven, dat die zelfde Gedep. Staten in Januarij 1849, afwijkende van de bepaling der wet van 1806, de oprigting van die school hebben toegestaan, en dat de minister, afwijkende van de tot dus ver gehandhaafde beginselen, dat besluit goedgekeurd en zelfs dispensatie van een vergelijkend examen gegeven heeft.

Vervolgens heeft de spreker gehandeld over hetgeen in den laatsten tijd is voorgevallen omtrent de aanstelling van onderwijzers in de geldersche gemeenten Alphen en Maas-Bommel, ten betooge, dat de minister zich verzet heeft tegen de uitvoering van een reglement, hetwelk een uitvloeisel is der wet van 1806; met dit gevolg, dat de Gedep. Staten, hoewel het regt der belanghebbende ingezetenen erkennende, geweigerd hebben tot de verlangde aanstelling medetewerken, op grond dat de benoeming door den minister buiten effect gesteld zou kunnen worden. Zoodanige staat van zaken (zegt de spreker ten slotte) behoort in ons vaderland niet voortteduren. Zij, die regt hebben op vrijheid van onderwijs, moeten die verkrijgen, maar bij *de wet*. Hij dringt mitsdien nader aan op het onverwijld aanbieden eener wet op het onderwijs, des noods met terzijdestelling van alle andere werkzaamheden.

De minister van Binnenl. Zaken, hierna het woord voerende, heeft in de eerste plaats verklaard, dat aan het verlangen van den vorigen spreker, dat onverwijld eene wet op het onderwijs zou worden aangeboden, niet voldaan kan worden; dit is niet mogelijk, uithoofde van de zeer vele werkzaamheden, welke buitendien van den minister gevorderd worden, en waaraan hij zijne zorgen moet wijden. — De minister heeft voorts de beschuldiging van zich afgeworpen, alsof hij, bij het nemen van besluiten, betreffende de zaak van het onderwijs, van de bestaande wettelijke bepalingen zou afwijken, en alsof hij daarbij willekeurig zou te werk gaan. Het besluit van 1842 beschouwt de minister, wat het door den vorigen spreker behandelde punt betreft, geenszins voor onwettig, maar integendeel voor wettig en verbindende, en hij treedt ten dezen in een uitvoerig betoog. Er is dan ook, ten aanzien van de bewuste school te 's Gravenhage, niet in strijd met de wet gehandeld. Evenmin is dit het geval ten opzigte van de twee genoemde gemeenten in Gelderland. De minister heeft in der tijd, bij de behandeling dezer zaken, slechts zijn gevoelen medegedeeld, en hij meent, dat dit de ware uitlegging van de bestaande verordeningen behelsde; daarin was niets willekeurigs gelegen; daarbij behielden de Gedep. Staten de bevoegdheid om te handelen zoo als zij zouden meenen te moeten handelen. Ten slotte verklaart de minister, dat hij weet, dat hij in vele opzigten te kort schiet; maar ten aanzien van regtvaardigheid meent hij voor niemand onder te doen.

De heer *van Dam* heeft hierop betuigd, dat hij geenszins gemeend heeft, dat de minister *opzettelijk* tegen de bestaande verordeningen zou hebben gehandeld; doch volhard bij zijne meening, dat er in de toepassing van de verordeningen op het onderwijs ongelijkmatigheid bestaat, en dat, indien deze verordeningen daartoe aanleiding geven, dit een bewijs te meer is voor de noodzakelijkheid der spoedige daarstelling van eene nieuwe wet.

Nadat de minister nog kortelijk zijn gevoelen had ontwikkeld, heeft de heer *Mackay* verklaard, dat de door den tegenwoordigen minister van Binnenl. Zaken uitgevaardigde circulaire, betreffende de oprigting van scholen, hem zeer verheugd heeft, omdat hij dezelve, even als het kon. besluit van 1842, beschouwt als volkomen overeenkomstig de bestaande wet op het onderwijs. Hij hoopt, dat de bepalingen van die circulaire eenmaal *wet* zullen worden, en verwacht dan den zegenrijksten invloed daarvan.

De heer *Groen* heeft vervolgens aangemerkt, dat hij het besluit van 1842 niet in alle opzigten wilde verdedigen, doch hetzelve, wat art. 6 betreft, allezins goedkeurde, nademaal het zeer gunstig voor het bijzonder onderwijs heeft gewerkt. Ook met de bekende circulaire van den minister is hij zeer ingenomen, en hij is daarvoor zeer erkentelijk; maar dezelve bezit geen genoegzamen wettelijken grond; hij (spreker) wenscht haar in meer wettelijken vorm vervat te zien.

Behalve de genoemde sprekers, hebben geene andere leden der Kamer over deze zaak het woord gevoerd.

— Bij het departement van marine is van den luit. ter zee *Fabius*, commanderende Zr Ms. naar Oost-Indie bestemd stoomschip *Suriname*, het berigt ontvangen, dat hij met dat stoomschip den 17den October j. l. ter reede van *Funchal* (Madera) is aangekomen, na den 8sten te voren de haven van Falmouth verlaten te hebben. Alles was volmaakt wel aan boord. — Den 10den Oct. heeft de *Suriname* in zinkenden staat aangetroffen de engelsche koopvaardijbrik *Henry and Jane from Irving*, kapt. *James Mc. Kever*, met steenkolen naar Gibraltar bestemd. Dit schip had een lek bekomen, hetwelk in de laatste uren zoodanig toenam, dat het water 3 à 4 voet in het uur wies. De equipage, uit 6 man bestaande, welke gedurende vier etmalen onafgebroken had gepompt en een gewissen dood voor oogen had, is met levensgevaar in eene vol water geslagene boot op zijde van de *Suriname* gekomen; daar liefdevol opgenomen, en vervolgens te Madera aan den engelschen consul overgegeven.

HAARLEM, 5 November.

In de vergadering der Staten van Noord-Holland is voorgelezen een besluit van den minister van Binnenl. Zaken, waarbij wordt aangeraden om het onderzoek van het ontwerp der gemeente-wet ('t welk reeds te voren aan de leden is kenbaar gemaakt) aan eene commissie optedragen.

De voorzitter heeft voorgesteld, om eene commissie tot dat einde te benoemen. Daarop heeft de heer *W. Willink* zijne meening ontwikkeld, dat van wege deze Vergadering Z. M. den Koning een adres mogt worden aangeboden, een wensch inhoudende, dat, in stede van het medegedeeld ontwerp, eene anderzins gewijzigde gemeente-wet mogt worden voorgedragen, bij welke aan de hoofdstad Amsterdam, eene bijzondere gemeentelijke inrigting mogt worden gegeven, en aan de verdere gemeenten een meer vrijzinnig bestuur, bij 't welk, met vermijding eener te verre gedrevene centralisatie, de zelfstandigheid van dit bestuur beter werd verzekerd.

De voorzitter heeft alstoen, onder goedkeuring der Vergadering, der leden der bedoelde commissie benoemd, en daartoe uitgenoodigd de heeren *v. Reenen*, *de Bosch Kemper*, *R. Valk*, *G. de Vries Az.*, *J. Schoon*, *v. Akerlaken* en *van Bommel*, en is besloten, om het voorstel van den heer *Willink* in handen dezer commissie te stellen.

De voorzitter heeft verder eene commissie benoemd tot het onderzoek van polder-reglementen van Schagen en Barsingerhorn.

De daartoe benoemde commissie heeft een ontwerp van reglement van orde, met eene memorie van toelichting, ingediend, 't welk een en ander aan de leden is medegedeeld. De beraadslaging daarover is bepaald op aanstaanden donderdag.

Een adres van de maatschappij ter verbetering van het paardenras, houdende, dat, ten gevolge van het opheffen der stoeterij van Borculo, ter bevordering eener vrije mededinging, het vast bepaalde dekgeld moge worden afgeschaft, zal ter lezing worden gelegd, en in de volgende bijeenkomst worden overwogen.

De commissie van financien heeft, bij monde van den heer *v. Romunde*, verslag uitgebragt, onder anderen, over de verlangde *f* 40,000 ter vergrooting aan het krankzinnigen-gesticht van *Meerenberg*, strekkende tot het verleenen van dit bedrag; verhoogd met *f* 3873. Daarbij is gebleken, dat het gesticht tot dusverre heeft gekost *f* 522,205; — waartoe de provincie heeft geleverd *f* 407,582, en dat dit laatste bedrag in 1844 was geraamd op *f* 460 à *f* 470,000. Het verslag is ter lezing gelegd en daarover zal nader worden beraadslaagd.

Ten slotte heeft de heer *G. de Vries Az.* gevraagd, of, daar de Vergadering had besloten, dat de commissie, belast met het ontwerpen van een reglement van orde, hare werkzaamheden konde voortzetten, zonder dat daartoe verlof werd aangevraagd, en de Gedeputeerde Staten niettemin, op de vermaning van den minister van Binnenl. Zaken, dat verlof hadden verlangd, — Z. M. de Koning het bedoeld besluit der Staten buiten werking had gesteld? De voorzitter heeft daarop verklaard, dat dit hem niet was gebleken, maar dat Ged. Staten hadden gemeend dit verlof te kunnen aanvragen, ten einde aan de zaak een geregelden loop te verzekeren, en ook de stemming der Vergadering meer hadden aangemerkt als de opgave eener meening, dan wel als het nemen van een bepaald besluit. De heer *de Vries* heeft niet ingestemd met het gevoelen, dat het vragen van verlof in dezen verpligtend is geweest, maar heeft gemeend, te dien aanzien te moeten aanmerken, dat, vermits de meening van den minister en de Ged. Staten niet voldoende konde worden worden geacht, om een besluit der Staten, 't welk niet door den Koning buiten werking was gesteld, buiten werking te laten, men in dezen niet regelmatig had gehandeld, maar dat, uithoofde van de wijze, op welke de zaak door Ged. Staten was begrepen, het onnoodig was om daarop terug te komen.

HAARLEM, 5 November.

Gisteren den 4den scheen men te Parijs iets meer gerust gesteld en waren de prijzen williger ter beurze; 5 p. c. renten 92 fr. 45; 3 p. c. 57 fr. 40.

De commissie van beheer en toezigt over de droogmaking van het Haarlemmer-meer heeft het volgende bekend gemaakt omtrent den gang van dat werk in October j. l.:

„ De ontlediging van het Meer is in de afgeloopene maand October slechts met twee stoom-pompwerktuigen voortgezet, aangezien *de Lynden* tot het herstellen der pompzuigers en harten buiten werking is, terwijl ook *de Leeghwater* nog maar met acht pompen werkt, en door te sterke afwaaijing van het water dikwerf heeft moeten stoppen; daarbij zijn er menigvuldige regens gevallen. De waterspiegel is alzoo met slechts 2 duim verlaagd, zijnde het gemiddelde der waarnemingen, blijkens de *Staats-Courant* van 8 October, aan het einde van de vorige maand op 2.98 el beneden A. P., en op den laatsten October 3 el beneden dat peil bevonden."

De *Leeghwater* heeft 608¾ uren met 8 pompen gewerkt. De oorzaken van den stilstand zijn voornamelijk de sterke afwaaijing van het water en verder de noodige verpakkingen aan luchtpompen en hydraulieken. — De *Cruquius* heeft 716 uren gewerkt met 8 pompen. Het oponthoud is noodig geweest tot het verpakken der hydrauliek-toestellen en het reinigen der stoomketels. — De *Lynden* is buiten werking gebleven, tot herstel der pompzuigers en harten. — Het stoomwerktuig te Sparendam heeft 151 uren gewerkt met 8, 6 of 4 schepraderen. De werking van dit stoomtuig is, ter voldoening aan de vastgestelde peilsbepalingen, eerst den 20sten October gevorderd, en heeft daarna, bij poozen, wanneer de stand van den boezem het vereichte en op het IJ geen sluisgang was, dienst gedaan.

— Sedert 1846 heeft de heer dr. *J. R. van Maanen*, op den huize *Briellard*, bij Barneveld, zich er op toegelegd om het verbouw der maïs op de zandgronden aldaar te bevorderen. Hoezeer voor alsnog daarin niet genoegzaam geslaagd, blijft hij daarmede echter ijverig voortgaan; en na de goede uitkomst, door hem, in weerwil van het voor dit gewas hoogst ongunstig voorjaar, later verkregen, heeft hij de volle overtuiging erlangd, dat het welslagen hier te lande grootendeels van de zorgen van den verbouwer afhangt, en dat de opbrengst de uitgaven van werkloon rijkelijk vergoedt. Hij heeft van melkvee, enkel met maïsgroen gevoederd, goede boter bekomen. Het schijnt niet ongepast, hierop de algemeene aandacht te vestigen, ten einde men, ook elders, voortga met proefnemingen, die, bij de onzekerheid waarin men van tijd tot tijd nopens het welslagen van het aardappelgewas (ook voor veevoeder) verkeert, alle overweging verdienen. (*St. Cour.*)

— Op de den 1sten dezer te Gorinchem gehouden St. Huberts- of kleine beestenmarkt, meestal de toonmarkt genoemd, zijn tusschen de 5 en 6000 stuks vee aan de lijn geweest. Ofschoon deze markt nog al sterk bezocht was, waren er geene fransche kooplieden aanwezig. Het zware vette vee was algemeen prijshoudend; even als de goede kalfkoeijen, die gezocht werden; zeer goede koopers vonden, vooral voor brabandsche rekening. Min goed, waaronder men het magere en jonge vee verstaat, was zeer laag in prijs; zoodat er thans hokkelingen verkocht zijn voor de helft van den prijs, dien men er in het verleden jaar voor zou bedongen hebben.

— In den avond van den 4den dezer is van een der rijtuigen van den laatsten stoomtrein van Haarlem naar Amsterdam, een der conducteurs afgevallen, en zwaar verminkt en levenloos op de spoorregels gevonden.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 5 November. Den 4den dezer zijn in Texel binnengekomen Hayes en Colyer, beide (st.) van Londen, Scholtens van Seaham, gisteren nog het schip *Bantam*, kapt. Klein van Batavia, Ketelaar van Lisbon en Kolle van Seaham; niets uitgezeild; de wind z. w. en w. n. w.

In het Schagerrak is gezonken doch het volk gered en te Elseneur aangebragt het schip *Betty*, kapt. Matz, van Libau naar de Maas.

Den 17den Julij is op 29° z. b. en 24° w. l. gepraaid het schip *Admiraal Jan Evertsen*, kapt. Kuyper; den 2den Sept. op 1° 30′ n. b. en 21° 27′ w. l. het schip *Gelderland*, kapt. de Wijn, beide van Amsterdam naar Batavia; den 23sten dito op 5° 20′ n. b. en 20° 33′ w. l. het schip *Henricus Gerardus*, kapt. Verschuur, van Batavia naar Amsterdam; den 25sten dito op 11° n. b. en 25° w. l. het schip *Resident van Son*, kapt. Bauditz, van Newport naar Batavia; den 28sten dito op 11° n. b. en 24° w. l. het schip *Eugenie*, kapt. Bargman en 26 Oct. op 45° 50′ n. b. en 10° 5′ w. l. het schip *Neerlands Koning*, kapt. Admiraal, beide van Rotterdam naar Batavia.

Te Zoltkamp zijn aangekomen de Groot van Odensee, Meijer van Friedericia, Jonckhoff van Christiansand en Stuitje van Harburg. Te Brouwershaven Wijkmeijer van Londen en Turnbull van Newcastle. Te Vlissingen Koster van Marseille. Te Zante Osborn; te Genua Sandström; te Marseille Fokkes; te Bordeaux Wortelboer, alle 5 van Amsterdam. Te Rouen Klein van Rotterdam.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

5 *November* 1850 — 4½ *Ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	56⅜	½	—
„ „	3	„	67¼	⅜	67¼
„ „	4	„	87 13/16	⅞	87 13/16
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	„	88¼	—	—
Handelmaatschappij . . .	4½	„	—	—	—
Oost-Indische Leening .	4	„	86⅞	—	—
Aand. Holl. Spoorweg.			—	—	—
Leen. „ „ .	4½	pct.	90⅞	91	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	„	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	„	52⅞	53⅛	—
„ . . .	5	„	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5	„	104	—	—
„ „ 1828/1829,	5	„	103⅞	104	—
Certificat. „ 1831/1833,	5	„	94½	¾	—
„ „ 1840	4	„	87	—	—
„ bij Stieglitz . .	4	„	86⅝	¾	—
„ „ „ N. .	4	„	—	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6	„	—	—	—
Certific. van „ . .	6	„	65¼	⅜	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .		*f*	145¾	—	—
Obligatiën	4	pct.	—	—	—
SPANJE, Ardoin van £ 85,	5	„	13 9/16	—	—
„ „ £ 510,	5	„	13¾	⅞	13¾
„ Onb. Stukk.	5	„	—	—	—
Obligatiën.	3	„	—	—	—
„ Binnenl.	3	„	33⅜	9/16	33½
Passieve			—	—	—
Ardoin Coupon			9 1/16	3/16	9 1/16
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5	pct.	81	—	—
„ „ „ . .	4	„	—	—	—
„ Metalliek . . „		„	74¾	75⅛	—
„ „ N. . .	5	„	79⅝	⅞	79¾
„ „ . .	2½	„	39 15/16	40⅛	40
BELGIE, ...			—	—	—
Banc. Belge	4½	pct.	46⅝	11/16	
Rothschild, ...	2½	„	46¾	⅞	46¾
„	4½	„	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	„	90⅞	—	—
„ „ £ 200	5	„	—	—	—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	4	„	36	⅛	—
„	4	„	35 3/16	5/16	-
Binnenlandsche à 1 conto	5	„	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	4½	„	—	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	2¾	„	32¾	33⅛	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	1¼	„	18⅛	5/16	—
MEXICO, Oblig. 1846 £ 100 .	5	„	29⅝	⅞	29 13/16
N.-AMERICA, Americ. Bank - Actien.			—	—	—

Amsterdam Thesaurie 4½ pc. 108. Denemarken oblig. te Lon-

den 5 pc. 99⅜ à ⅝. De 4½ Russen 94⅞. N. H. Maatsch. 111, op 15 Jan. 1851. Louisiana 5 pc. 94¾. — Beleening 2½. Prolongatie 3.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit: *Tot Nut des Obligatie-Handels*,
J. BRASKAMP, *Pres.*

De markt in binnenlandsche fondsen was heden over 't algemeen iets williger gestemd. — Van buitenlandsche fondsen waren belgische vast; spaansche en portugesche gezocht; russische, oostenrijksche metallieken en fransche fondsen tot hoogere prijzen gevraagd. — Zuid-americaansche fondsen over 't algemeen iets vaster.

MADRID, 29 October. De 3 pc. 34⅝; 5 pc. 13½.
ANTWERPEN, 4 November. De 5 pc. Belgie 98⅞; 5 pc. Spaansche 13 3/16 ex coup.

WISSELCOURS.

Amsterdam, den 5den November 1850.

Hamburg 2/m. *f* 34 15/16; id. kort *f* 35⅛. *Londen* 2/m. *f* 11,75; id kort *f* 11,80. *Lisbon* 3/m. 42. *Porto* 3/m. 42; alles geld. *Petersburg* 2/m. 184,50, papier. Disconto 2 pc.

MARKTBERIGTEN.

ROTTERDAM, 4 November. *Tarwe:* Zeeuws., Vlaams. en Overm. ging heden traag tot vorige prijzen van de hand; goede en puike jar., die weinig op het water voorkomt, *f* 7,90 à *f* 8,25; mindere *f* 7 à *f* 7,80; n. dito, goede en puike, *f* 7,60 à *f* 8; mindere *f* 6,80 à *f* 7,50; Pools. als voren: 160 p. witb. *f* 310; 154 p. o. dito *f* 308, *f* 310; roode minder aangevoerd en tot vorige prijzen bij uitsnijding: 160, 162, 163, 164 p. jar. Hoogl. Kleefs. *f* 265, *f* 270, *f* 275, *f* 280, *f* 285; 160 p. n. dito *f* 263, *f* 265; 159 p. dito Bovenl. *f* 250, *f* 252; 160 p. dito Kleefs. *f* 254; 159 p. jar. dito *f* 258; 157 p. Rijn in entr. *f* 232. *Rogge:* Overm., Zeeuws. en Vlaams., als voren, *f* 5,50 à *f* 6,30; Buitenl. prijshoudend: 154 p. Wolgast *f* 194; 152 p. Pomm. *f* 180; 148 p. Koningsb. *f* 170; 146 p. Pruiss. *f* 165; 143 p. Petersb. *f* 160; 143, 144 p. Arch. *f* 156, *f* 160; te Schiedam: 143 p. wittinne *f* 162; 144 p. Cours. *f* 166. *Gerst:* Zeeuws., Vlaams. en Overm. als voren, winter *f* 4,30 à *f* 4,75; dito zomer *f* 4,30 à *f* 4,65; voorts 130 p. Libau te Schiedam *f* 137. *Haver* slap: Zeeuws. en Inl. korte *f* 2,90 à *f* 3,50; dito lange *f* 2,40 à *f* 3,10. *Boekweit* *f* 5 lager, op 140 p.: n. Noord-Brab. *f* 174, *f* 176, *f* 178, *f* 180, *f* 181; dito Vlaams. *f* 173, *f* 176; dito Rijn *f* 176, *f* 180; dito Limb. *f* 168. *Erwten* slap: Zeeuws. groene *f* 7,25 à *f* 8,50; Geld. graauwe *f* 11,50 à *f* 13,75; n. Deens. dito *f* 9. *Boonen:* Zeeuws. en Walch. witte, 25 c. lager, *f* 7,50 à *f* 8,50; dito bruine, traag, *f* 8,50 à *f* 9,50; dito paardenb. *f* 4,90 à *f* 5,20. *Koolzaad:* Overm. £ 55; Zeeuwsch van £ 50½ tot £ 55; minder en Flakk. van £ 47 tot £ 52; zomer £ 42 à £ 46.

*** BERIGTEN

omtrent de **Maatschappij van Weldadigheid**, inzonderheid wegens den staat van hare Koloniën.

De bevolking is in de vorige drie maanden een weinig afgenomen, door mindere aankomst van bedelaars, dan er door ontslag, overlijden, als anderzins zijn afgegaan.

Hoewel de roodvonk te Veenhuizen heerschende was, en nog niet geheel heeft opgehouden, waren de sterfgevallen toch nog minder dan in het tweede vierendeeljaars.

Alle bewegingen in het personeel kunnen nader worden gezien uit den hier volgenden

STAAT van de sterkte der bevolking in de Koloniën der Maatschappij van Weldadigheid, met de veranderingen daarin voorgevallen van den 1sten Julij tot den 1sten October 1850.

Koloniën.	Sterkte op den 1 Julij 1850.	Vermeerdering.				Vermindering.				Sterkte op den 1 Oct. 1850.
		Opgenom.	Overgen.	Van desertie terug.	Geboren.	Ontslagen.	Overgepl.	Gedesert.	Overleden.	
Gewone Koloniën	2549	58	24	3	17	34	20	11	6	2580
Ommerschans	2227	389	14	7	5	135	210	19	17	2261
Veenhuizen 1 Gesticht	1716	18	42	1	2	87	20	6	25	1641
——— 2 ———	1561	5	136		1	113	11	4	12	1563
——— 3 ———	1730		70		6	109	27	5	14	1651
Wateren	71	1	14			1	12	1		72
Ambtenaren en hunne Huisgezinnen	624				5	10			3	616
Totaal...	10478	471	300	11	36	489	300	46	*77	10384

Namen der overledenen, voor zooveel betreft het personeel gevestigd op bijzondere contracten, of uit de contributiën van de leden der Maatschappij:

Lyda Overhoff, ... van Bergen op Zoom.
Nicolaas Hoogmoed, ... „ Haarlem.
Trijntje Veenstra, ... „ Harlingen.
Trijntje van der Sluis (laatst Wede *W. Boxman*), . . . „ Alkmaar.
Adrianus Flores Struyving, . „ Amsterdam.
Johannes Pronk, ... „ 's Gravenhage.
Dirk Cornelisz, ... „ Enkhuizen.
Johannes Hermanus de Bruin, „ Middelburg.
Jannetje Beets, Vrouw van *B. van Limbeek*, ... „ Nijmegen.
Walraven van Haften, . . . „ Edam.
Jan Penning, ... „ Schiedam.
Gerardus Johannes Elzing, . „ 's Gravenhage.

De maand Julij kenmerkte zich over het algemeen door groote hitte, afgewisseld door zwaar onweder. In het begin van Augustus veranderde de weêrgesteldheid en werd het vochtig en stormachtig, tot groote schade van onderscheidene veldgewassen, die vervolgens in de schoone maand van September gedeeltelijk hebben kunnen worden geoogst. Het bleek echter alstoen meer en meer, dat dit jaar gansch niet onder de voordeeligste voor den landbouw zou kunnen gerekend worden.

De rogge toch, die door den afwisselenden winter, maar inzonderheid door de koude van de laatste helft van Maart reeds dun stond, werd bij den oogst ook slecht geladen bevonden, hetzij dat de nachtvorst, hetzij dat harde wind ze in den bloeitijd te veel beschadigd had.

Alle berigten van elders komen daarin dan ook tamelijk overeen, dat de rogge-oogst verre beneden de opbrengst van een goed gewas is gebleven, gelijk dit mede in de Koloniën bij de tauxatie bevonden is, zijnde de opbrengst aldaar geweest als volgt:

Gewone Koloniën,	van 239 bund.	2803 mud	- 11.74	van het bunder,
Ommerschans,	„ 194	„ 2837	„ - 14.60	
Veenhuizen N°. 1,	„ 98	„ 1143	„ - 11.67	
2,	„ 95	„ 1267	„ - 13.37	
3,	„ 93	„ 1175	„ - 12.56	
Wateren,	„ 19	„ 279	„ - 14.48	
Zamen	738 bund.	9504 mud	- 12.87	

hetgeen van 5 tot bijna 8000 mud minder is dan er in de 3 vorige jaren verbouwd is geworden, toen de opbrengst gemiddeld 20 mud van het bunder beliep. Eene te grootere ramp, daar de rogge-teelt een der voornaamste is in de Koloniën, en mitsdien de aankoop van het ontbrekende voor de consumptie belangrijke uitgaven zal te weeg brengen. Het verbouw van zomergerst, hetwelk alleen te Ommerschans en Veenhuizen plaats vindt, is, eveneens schier voor de helft mislukt, aangezien de opbrengst niet meer bedraagt dan hier volgt:

Ommerschans,	van 51 bund.	848 mud	- 16.53	van het bund,
Veenhuizen N°. 1,	„ 8½	„ 115	„ - 13.83	
2,	„ 9	„ 170	„ - 19.11	
3,	„ 7½	„ 136	„ - 18.49	
Zamen	76 bund.	1269 mud	- 16.72	

terwijl er verleden jaar 1786 mud of 25.56 mud van het bunder verkregen is. Met de daarin begrepen himalaya-gerst is het dit jaar niet beter gegaan; het schijnt dat ze nog minder dan de gewone zomergerst tegen droogte kan, waarvan wij vermeenen dat ze voornamelijk geleden heeft, ofschoon de vele wind in de maand van Augustus mede niet weinig heeft bijgedragen tot de gedeeltelijke mislukking van het gerst-verbouw in het algemeen, daar er toen zeer vele aren zijn afgeslagen.

De op rijen gezaaide gerst heeft over het geheel meer en beter zaad opgeleverd, zoodat wij het er voor mogen houden, dat die wijze van zaaijen verkieslijk is dáár, waar geene bijzondere omstandigheid daartegen beletselen oplevert, hetgeen echter in de Koloniën wel het geval is, te weten door het zaaijen van klaver en ray-graszaden onder de gerst. Deze, te gelijker tijd met de gerst uit de hand gezaaid wordende, gelukken in de Koloniën bijna altijd, doch wanneer de gerst op rijen gezaaid is, om daar tusschen twee of drie malen te kunnen schoffelen, kunnen de klaver- en ray-graszaden niet eerder dan voor het laatste schoffelen worden gezaaid, wanneer dezelve veel minder goed aanslaan, en derhalve geen behoorlijk digt groenland na den gerst-oogst overlaten, zooals nu twee jaren achtereen ten duidelijkste is gebleken. Op den haver-oogst valt mede niet te roemen. In de gewone Koloniën was daarvan 53 bunders meer dan gewoonlijk gezaaid, vermits dit bundertal verleden najaar niet tijdig genoeg met winter-rogge had kunnen bezaaid worden; de overige 13 bunders was een gedeelte van de tot snijvoer gezaaide haver, welke men echter daartoe heeft kunnen ontberen. Behalve de droogte van den vóór-zomer heeft dit graan in Augustus, door de stormwinden, wel een vierde gedeelte van zijn zaad verloren. De opbrengst is alzoo maar geweest als volgt:

Gewone Koloniën,	van 66 bund.	1643 mud	- 24.87	van het bunder,
Ommerschans,	„ 55	„ 1269	„ - 23.15	
Veenhuizen, N°. 1,	„ 20½	„ 433	„ - 21.—	
——— „ 2,	„ 16	„ 239	„ - 14.91	
——— „ 3,	„ 13½	„ 364	„ - 26.74	
Wateren,	„ 4	„ 89	„ - 23.05	
Zamen	175 bund.	4037 mud	- 23.05	

dat 825 mud in het geheel en 11,45 mud van het bunder minder is dan het verbouw van verleden jaar.

Van de boekweit zijn de opgaven van den oogst nog niet geheel binnen, daar van enkele akkers, waarop het gewas door de nachtvorst is bevroren geweest en mitsdien andermaal gezaaid is geworden, de vrucht nog moet worden ingezameld; doch het is reeds zeker, dat er mede geen half gewas van verleden jaar van verkregen zal worden, uithoofde van dezelfde reeds vermelde oorzaken, die op de boekweit niet minder ongunstig gewerkt hebben.

Dat de hooi-oogst van de eerste snede 1050 voer heeft opgebragt is reeds bij de vorige berigten vermeld. Alleen te Veenhuizen is daarbij van de 2e snede gewonnen nog 88 voer, terwijl het klaver- en grasgewas bij de andere Koloniën geheel tot zomer-voeder is noodig geweest.

Eene aanzienlijke hoeveelheid hooi, inzonderheid voor de Gewone Koloniën, heeft er alzoo, dit jaar, tot hooge prijzen, moeten worden aangekocht, dat genoegzaam reeds geheel is geschied en bij de Gestichten ook ten geschikste tijde heeft kunnen worden aangevoerd, doch door gebrek aan genoegzaam vaarwater nog niet overal in de Gewone Koloniën heeft kunnen geschieden.

De welstand van al het vee laat niets te wenschen over. Aan de Gestichten wordt de botertaks, van 70 Ned. pond. voor elke koe, dit jaar wederom ruim opgebragt. Van eigen redelijk goed slagtvee zijn de Gestichten voor het loopende en het volgende kwartaal wel voorzien. Zeer te bejammeren is het, dat wij ons dit jaar ook in de opbrengst der aardappelen belangrijk zien te leur gesteld, daar ze in het laatst van Julij weder door de bekende ziekte zijn aangedaan, zoodanig dat er van de vroeg-rijpe, waarvan eene buitengewoon groote hoeveelheid uitgepoot was, omstreeks 1/7 gedeelte door verrotting is verloren gegaan, terwijl de late, met het rooijen waarvan men nog bezig is, maar ruim de helft van een goed gewas opleveren, zoodat de geheele opbrengst gezonde aardappelen op weinig meer dan 130 mud per bunder zal te staan komen. De schapenhouderij te Veenhuizen en te Wateren zal in het volgende jaar nog met ongeveer 800 à 900 stuks worden vermeerderd, in verband met de aldaar nog te vinden weide, dat geen onbelangrijke aanwinst voor de mest te dier plaatse zal te weeg brengen, en hoedanige uitbreiding, in evenredigheid tot de voortgaande ontginning, dan ook wel gevorderd wordt.

Tot aan den oogst heeft er dezen zomer wederom aan de uitbreiding van den landbouw, door ontginning van veld, kunnen worden gearbeid.

Het turfmaken en droogen is dit jaar zeer voorspoedig gegaan en tijdig afgeloopen.

De herbouwde fabriek te Willemsoord is nu weder in vollen gang.

De koffij-zakweverij aan de Bedelaars-Gestichten wordt, op 150 getouwen, krachtdadig voortgezet.

De katoen-spinnerij, ofschoon door de duurte der ruwe boomwol dit jaar met veel minder voordeel hebbende kunnen werken, heeft ruim, en zelfs in weerwil dat er bij den brand te Willemsoord garens zijn verloren gegaan, in de behoefte kunnen voorzien. Van den 20sten der vorige tot den 20sten van deze maand heeft dezelve, tot het doen van eenige noodwendige herstellingen, moeten stil staan.

Al de overige fabrijkmatige werkzaamheden en ambachten, ter voorziening in de behoefte van kleeding, huisraad en gereedschappen en van herstelling der gebouwen, bruggen en schutsluizen, blijven onafgebroken voortgaan, zonder noemenswaardige veranderingen.

Over bijzonder wangedrag of grove verkeerdheden van de kolonisten bestaat geen reden tot klagen.

De godsdienstoefeningen worden geregeld bijgewoond, even als het catechetisch onderrigt.

Bij het bezoek en het opnemen der scholen, door een lid van de permanente commissie, is gebleken, dat de onderwijzers zich beijveren hunne moeijelijke taak met naauwgezetheid te vervullen en alzoo stof tot tevredenheid geven.

De afgevaardigden der commissie van Toevoorzigt bezochten in Augustus wederom de Koloniën, zoo ook van tijd tot tijd onderscheidene aanzienlijken uit ons vaderland en voorname vreemdelingen.

15 *October* 1850.

Schouwburg buiten de Hout-Barrière te Haarlem.

Met toestemming van het Edel-Achtbaar Bestuur der Stad Haarlem.

VERMINDERDE PLAATSEN.

VRIJDOM VAN POORTGELD.

VRIJDAG 8 NOVEMBER 1850,

door het Personeel van den Amsterdamschen Schouwburg,

ONDER DIRECTIE VAN

M. WESTERMAN EN J. EDUARD DE VRIES,

zullende aldan ten Tooneele gevoerd worden:

VADER EN DOCHTER,

OF DE GEVOLGEN VAN EEN' ENKELEN MISSTAP.

Oorspronkelijk Tooneelspel in drie Bedrijven, door den Heer Mr. *J. C. Honig*. Gevolgd door:

DRIE PAAR VERLIEFDEN,

of de Zamenkomst in de Duisternis.

Nieuw komiek Ballet-Pantomime in één Bedrijf, gecomponeerd en gemonteerd door den Balletmeester *Frans Kobler*, Vader. Muziek van *Rafaël*.

Aanvang ten half zeven ure precies.

*** NOTIFICATIE.

Burgemeester en Wethouderen der Stad GORINCHEM verwittigen bij deze een' iegelijk, dat, *als van ouds, de* ST. HUBERTS-BEESTENMARKT of TOONMARKT aldaar in dit jaar zal gehouden worden op Vrijdag *vóór* den eersten Dingsdag in November, en dus op *Vrijdag den 1sten November* 1850; de ST. MAARTENS-PAARDENMARKT op den eersten Maandag *na* St. Maarten en de ST. MAARTENS-BEESTENMARKT op Dingsdag daaraanvolgende, en derhalve op *Maandag en Dingsdag den 18en en 19en November* 1850.

De ST. MAARTENSCHE-MARKTWEEK zal dit jaar beginnen op *Maandag den 18en November* en eindigen op *Maandag den 25en November* 1850.

Alle Hazardspelen, van welken geringen aard ook, zullen door de Politie strengelijk geweerd, en, even als op andere tijden, de bestaande verordeningen tegen de Bedelarij gedurende die Marktweek gehandhaafd worden.

De Lootdag is bepaald op *Donderdag den 14en November* 1850. Voor hen, die niet persoonlijk kunnen tegenwoordig zijn, zal door een ander geloot mogen worden, mits hunne Kramen of Tenten te Gorinchem aangekomen zijn.

En wordt den belanghebbenden kennis gegeven, dat op den dag der Paardenmarkt geen Rundvee aan de Marktlijn gebonden, of op eenige andere wijze op de Markt geplaatst zal mogen worden, vóór des avonds vijf ure, na welk uur zulks echter geoorloofd zal zijn.

Terwijl ten slotte de aandacht van de Marktbezoekers bijzonder gevestigd wordt op de hierboven voorkomende juiste aanduiding der Marktdagen, uit aanmerking dat in sommige Almanakken eene verkeerde aanwijzing van die dagen gevonden wordt.

Gorinchem, den 9den October 1850.

Burgemeester en Wethouderen voornoemd,
J. J. ROM, Wethr.
Ter ordonnantie van dezelven,
VAN DER MAST, Secrt.

*** Heden beviel mijne geliefde Echtgenoot, *ALIDA HENDRIKA VAN DINGSTEE*, van een' ZOON.

HOORN, 30 October 1850. JAN ULKE POLMAN.

Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER Vrouwe *C. A. VAN REEDE TOT DEN PARKELER*, geliefde Echtgenoote van

A. VAN DER RAMHORST DE BROUWER,
Officier van Gezondheid.

GRAVE, den 31sten October 1850.

Strekkende deze, zoowel voor Familie en Bekenden, als algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Mijne geliefde Echtgenote, *MARIA WILLEMINA VAN OORT*, is heden voorspoedig van een' welgeschapen ZOON bevallen. F. L. TAPPE.

OLDENZAAL, 2 November 1850.

*** Heden beviel voorspoedig van een' ZOON *E. ROOKMAAKER*, geliefde Echtgenoot van

Jonkhr. A. W. F. VAN SPENGLER.

'sGRAVENHAGE, 3 November 1850.

*** Heden avond overleed, na eene ongesteldheid van slechts vier dagen, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote, MARRETJE ZIJM, in den ouderdom van 50 jaren en 11 maanden, na eene gelukkige Echtvereeniging van ruim 30 jaren, diep betreurd door mij, mijne zeven Kinderen en Behuwd-Dochter. J. RAN.

PLAS EN DAAL, op *Texel*, 29 October 1850.

*** Op heden overleed mijne geliefde Echtgenoote, MARIA MAGDALENA KOERT, in den ouderdom van ruim 72 jaren. GT. MEIJER.

AMSTERDAM, 31 October 1850.

*** Den 1sten November 1850 overleed te RIJSENBURG, na een langdurig lijden, JACOBUS VAN SCHAIK, Logementhouder, voorzien van de H. H. Sacramenten der stervenden.

*** MIDDELBURG, den 1sten November 1850. Heden overleed, na eene ongesteldheid van weinige dagen, in den ouderdom van 80 jaren, Vrouwe SARA JACOBA DE PUIJT, Weduwe wijlen den Wel-Eerwaardigen Zeer-Geleerden Heer *Antonius van Deinse*, Predikant te Middelburg, diep betreurd door hare talrijke Kinderen, Kinds-Kinderen en Achter-Kinds-Kinderen.

Uit aller naam,
J. J. VAN DEINSE.

*** Op den 1sten November 1850 is te UTRECHT overleden Vrouwe CHARLOTTA STRICK VAN LINSCHOTEN, Douairière van den Wel-Edel-Geboren Heer Mr. *Cypriaan Gerard van Hengst*, in den ouderdom van ruim 72 jaren.

*** Heden overleed, in den nog jeugdigen leeftijd van even 32 jaren, de Hoog-Wel-Geborene Jonkvrouwe LOUISA CORNELIA HESSELT VAN DINTER, hartelijk geliefde tweede Dochter van Jonkheer J. C. G. HESSELT VAN DINTER en Vrouwe M. C. HESSELT VAN DINTER, HEEREMAN.

LEYDSCHENDAM, 1 November 1850.

Eenige en algemeene kennisgeving aan Familie en Vrienden; terwijl, met onderling goedvinden, geene uiterlijke teekenen van rouw zullen worden aangenomen.

*** GORINCHEM, den 3den November 1850. Heden overleed, in den gezegenden ouderdom van 79 jaren, de Wel-Edel-Geboren Heer Mr. ABRAHAM VAN HOEY JAN JACOBSZOON, Oud-Lid der Provinciale Staten van Zuid-Holland, Oud-Burgemeester en Lid van den Raad dezer Stad.

Eenige, algemeene kennisgeving, uithoofde van uitgebreide Familie-betrekkingen.

*** Heden overleed, na eene zeer korte ongesteldheid, in den ouderdom van 72 jaren, ANNA WILHELMINA JONGBLOED, Wed. van den Wel-Eerw. Zeer-Gel. Heer *Simon Dirk de Keizer*, laatst Predikant te Amsterdam.

AMSTERDAM, 3 November 1850.

*** Heden nacht overleed mijn waarde Echtgenoot, de Heer PIETER HENDRIK BROUWER, in den ouderdom van 79 jaren. 41 jaren mogt ik met hem in den gelukkigsten Echt vereenigd zijn.

ZEIST, 4 November 1850. A. M. LEYSIEFFER, Wed. *P. H. Brouwer*.

Eenige kennisgeving.

***** CONTRACT VAN OVERLEVING N°. 6.**

Ten Kantore van den Makelaar J. H. BRINKMAN, te Haarlem, zal op Woensdag den 6den November 1850, tot en met den laatsten Woensdag in de Maand April 1851, des voormiddags van 10 tot 1 ure, worden gevaceerd tot betaling van EEN JAAR UITDEELING, verschenen 1°. Januarij 1827.

De geintresseerden worden verzocht het jaar van overlijden in de Attestatiën in te vullen; zullende na expiratie van den gestelden termijn geene betalingen meer kunnen geschieden, maar de *onafgehaalde Portiën gehouden worden aan het Contract te zijn vervallen.*

*** Een Geneesheer ten Platten Lande, niet verre van Amsterdam, verlangt ten spoedigste een BEDIENDE, van niet te jeugdigen leeftijd en Protestantsche Godsdienst, die gewoon is of geweest is op het Platte Land werkzaam te zijn. Men adressere zich, met *franco* Brieven, waarin opgave van conditiën en informatiën, onder Letter B., bij den School-Boekhandelaar A. HOOGENBOOM, in de Reestraat te Amsterdam.

*** Een gehuwd MAN, 35 jaren oud, van de Herv. Godsdienst, ervaren in *Land-*, *Tuinbouw* en *Veeteelt*, goed met Paarden kunnende omgaan en van de beste getuigschriften voorzien, met 1°. Februarij buiten betrekking komende, zag zich gaarne weder geplaatst. Adres met *franco* Briefjes, onder Letter W, bij den Boekhandelaar H. W. MOOIJ, Heerengracht, bij de Leliegracht, te Amsterdam.

*** De Directeur der *Bataviasche Zee- en Brand-Assurantie-Maatschappij*, te Amsterdam, berigt bij deze, dat op de Vergadering van Deelhebbers in Nederland, gehouden den 30sten October 1850, tot Commissaris van het Kantoor te Amsterdam is benoemd de Heer J. J. A. SANTHAGENS, en zulks ter vervanging van den Heer Mr. *W. C. 't Hoen*, die voor die betrekking heeft bedankt.

Amsterdam, 2 *November* 1850.

De Directeur voornoemd,
JAN TER MEULEN JUN.

*** Op den 22sten October is tusschen den Haag en Delft verloren: Een GROOTE HOND, wit van Haar, met witten Pluimstaart en eene zwarte vlek op den Rug en het linker Oog. Die dezelve terugbrengt, of aanwijzing geeft waar hij zich bevindt, op de Koninginnegracht, Wijk H., N°. 113, te 's Hage, zal *f* 5 tot belooning ontvangen.

*** A. MULDER, Battejorisstraat te Haarlem, heeft de eer de Dames te berigten, dat zij de MODELLEN van HOEDEN en MUTSEN uit Parijs ontvangen heeft.

*** Eene GENEES-, HEEL- en VERLOSKUNDIGE ZAAK, in een voornaam Dorp in Gelderland, die een burgerlijk Bestaan oplevert, wordt, tegen billijken prijs, zoo spoedig mogelijk, ter overneming aangeboden. Hierop reflecterenden worden verzocht zich met *franco* Brieven, Letter X., te vervoegen bij den Boekhandelaar C. J. BORLEFFS, op den Nieuwendijk, bij de Raamskooi, N°. 100, te Amsterdam.

*** Op Zaturdag den 9den November 1850, des middags ten 12 ure, zal men voor de Stalling, staande binnen Utrecht in de Geertesteeg, ten overstaan van den Notaris DUYFJES, in het openbaar, om *kontant geld*, verkoopen: Eene groote partij goed beschilderde en bekleede RIJTUIGEN, bestaande in drie Glazen-Wagens, eene Barouchette, twee Victoria's, eene Koets, vier Vigelanten, vier Tentwagentjes, eene Kicreboe, een Wagen, een Hittenwagen, een Vrachtwagen, twee Tilbury's, eene Caricle, twee Fransche Chaisen en een span zwarte Tuigen. Des morgens op den verkoopdag aldaar te bezigtigen.

*** Bij de Uitgevers WEYTINGH & V. D. HAART en verder bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren wordt ingeteekend op:

I. HET CHRISTELIJK TIJDSCHRIFT,

uit te geven in wekelijksche of maandelijksche afleveringen (naar keuze), in gr. kwarto formaat, met minstens 4 fraaije Staalplaten, tegen den prijs van *f* 1,30 per kwartaal. Redacteur: Dr. V. D. MEER DE WIJS. Medewerkers: De Hoogleeraren *v. Gilse*, *v. Hengel*, *Kist*, *Moll*, *Domela Nieuwenhuis*, *v. Oordt* en *Rooijaards*, en de Predikanten *Carpentier Altink*, *Amshoff*, *Brave*, *Broes*, Dr. *v. Limburg Brouwer*, *Faure Beeckman*, *Ab. Utrecht Dresselhuis*, *Dusseau*, *Glasius*, Dr. *ter Haar*, Dr. *Heemskerk*, Dr. *v. Herwerden*, *ter Hoeven*, Dr. *Bennink Jansonius*, *ten Kate*, *Lesturgeon*, Dr. *Diest Lorgion*, Dr. *Moll*, *Muntendam*, *v. Oosterzee*, *Parson*, *Radijs*, *v. Schaick*, *Scheffer*, Dr. *de Hoop Scheffer*, *Adama v. Scheltema*, Dr. *Schotel*, *Sepp*, Dr. *Spijker*, *Sonstral*, *v. Spall*, *v. Steeden*, *Stemler*, *Stroeve*, *Lublink Weddik* en Dr. *Wildschut*.

Een woord ter aanprijzing te zeggen ware overbodig, men ga slechts met aandacht de Lijst der Medewerkers na.

II. EEN REISVERHAAL.

Ten voordeele van de Hollandsche Gemeente te Frederikstad aan den Eider. Prijs *f* 1.

De opbrengst der Exemplaren en de Giften, welke men tevens zoude willen afzonderen, zullen ten spoedigste aan de zich gevormd hebbende Commissie — bestaande uit de H.H. Prof. *A. des Amorie v. d. Hoeven*, Ds. *A. A. Stuart*, Prof. *F. J. Domela Nieuwenhuis*, Ds. *J. Boeke*, Ds. *J. E. de Voogt*, *C. A. Spin*, Ds. *S. Bonga*, Ds. *I. I. van Vollenhoven* en Ds. *L. J. van Rhijn* — worden ter hand gesteld; weshalve bij de aflevering der Exemplaren over een en ander per Kwitantie zal worden beschikt.

***** BUITENGEWOON GROOTE JAPANSCHE en CHINEESCHE VEILING.**

De Makelaars A. B. VAN DER VIES en J. W. MIJNSSEN zullen op Maandag den 25sten November 1850 en vier volgende dagen, des morgens ten 10 ure en des namiddags ten 5½ ure precies, ten Huize van den Heer *C. Kraetzer*, in *den Garnalen Doelen* te Amsterdam, verkoopen: Eene partij JAPANSCHE en CHINEESCHE GOEDEREN, te zamen circa 2900 koopen en bestaande in Meubelen en Lakwerk, Japansche Schutsels, Chineesche Groepen, Schilderijen op doek en glas, diverse Sandelhoutwerken, Paarlemoer, Schildpad, Zilver- en Ivoorwerken, s. f. Manilla Sigarenkokers, waarvan een van hoogstzeldzame waarde, Mandjes, Rottingen, Kompassen, Klokken, Spiegels, Waaijers, Speelgoed, Japansche en Chineesche blaauwe en gekleurde Vazen, Koppen en Schotels, van de meest oude gerenommeerde merken, Kommen, Kannen, Bloempotten; voorts Ecrans, Rijstpapier en ruim 100 Albums op Rijstpapier, en eindelijk circa 1200 koopen Zijden en Katoenen, Japansche, Chineesche en Oost-Indische Stoffen, als Kabaaijen, Dekens, Damasten, Rolzijde, Graslinnen, Krippendoeken, 700 ps. O. I. zijden Foulards, 7 per ps., 1500 ps. gele en 1000 ps. gebleekte, witte, breede, O. I. Nankings, 250 rol Foulardszijde, Mahair, Teterans en Turketans, 200 ps. Madrasdoeken, 8 per ps., 150 vellen Japansche zijden Watten, enz. Breeder bij Notitie. De Goederen zijn van 17 November tot en met Zaturdag 23 November te zien, tegen betaling van 25 cent de persoon, *ten behoeve van de algemeene Armen van Amsterdam*, uitgezonderd *Woensdag* en *Donderdag* 20 en 21 November, als wanneer de toegang *vrij* zal zijn.

***** DEFINITIVE TOEWIJZING,**

bij afslag, op Vrijdag den 15den November 1850, des voormiddags ten elf ure, in het Koffijhuis van *J. Zahn*, te Dordrecht, ten overstaan van den Notaris WOUTER DIRK NIBBELINK, van eene BOUWMANS-WONING, bestaande in een HUIS, eene SCHUUR, WOONen WAGENKEET, ARBEIDERSHUIS en verdere GETIMMERTEN; benevens 77 Bunders, 39 Roeden en 86 Ellen BOUW- en WEILAND, in 10 Percelen, welke, na den afzonderlijken afslag, zullen worden gecombineerd; alsmede eenige TIENDEN van het Koren, Vlas en Aardappelen, met uitzondering van de Wintergarst, benevens eenige WARMOESTIENDEN; alles staande en gelegen in den Zwijndrechtschen Waard, in Zuid-Holland, en bij de veiling, welke den 1sten November 1850 heeft plaats gehad, het hoogste ingezet als volgt:

N°. 1.	De Bouwmanswoning, met 17 B. 40 R. 73 E. Land, de massa	*f*	10700.00.
2.	11 B. 68 R. 05 E. „ „ „	„	7709.13.
3.	4 B. 04 R. 02 E. „ „ „	„	2747.33.
4.	5 B. 46 R. 00 E. „ „ „	„	3166.80.
5.	4 B. 33 R. 90 E. „ „ „	„	2603.40.
6.	6 B. 71 R. 72 E. „ „ „	„	3895.97.
7.	6 B. 69 R. 83 E. „ „ „	„	3483.11.
8.	4 B. 44 R. 50 E. „ „ „	„	2755.90.
9.	7 B. 54 R. 13 E. „ „ „	„	6296.98.
10.	9 B. 06 R. 98 E. „ „ „	„	5441.88.
11.	De Tienden	„	13100.00.
	Te zamen	*f*	61900.50.

Men is van meening, ten overstaan van JOHANNES BERVOETS, Notaris in 's Gravenhage, op Maandag den 2den December 1850, des namiddags ten vijf ure, in *het Venduhuis der Notarissen*, in de Nobelstraat aldaar, in het openbaar te veilen en op Maandag den 9den daaraanvolgende, des avonds ten zeven ure, finaal te verkoopen:

N°. 1. Een kapitaal, bijzonder goed onderhouden, weldoortimmerd en zeer aangenaam gesitueerd DUBBEL HUIS, ERVE en TUIN, staande en gelegen aan de Oostzijde van het Lange Voorhout te 's Gravenhage, Wijk 1, N°. 216, Verponding N°. 208, Kadaster Sectie E, N°. 632, met eenen uitgang in zekere gemeene Poort daarnevens, bij het Kadastrale Plan opgenomen en gesteld bij een Perceel, Sectie E, N°. 929; bevattende gemelde Huizing negen, zoo Beneden- als Bovenkamers, alle behangen, geplafonneerd en van Schoorsteenen sommige met Spiegels daarboven voorzien, zeer grooten Zolder, met drie Kamers en Vliering daarboven, Provisie-, Dessert-, Mangel- en Dienstbodenkamers, ruime Keuken met Fornuizen, Kelder, Hokken, zoo tot berging van Brandstoffen als anderzins, en eindelijk onderscheidene andere Gemakken, en alles tot eene Woning van den eersten rang behoorende.

N°. 2. Eene hechte en sterke STALLING voor zes Paarden, fraai en ruim KOETSHUIS voor onderscheidene Rijtuigen, met het ERF, waarop de Gebouwen staan, grooten Hooizolder, Koetsiers- en andere Kamers en twee Kelders; alles staande en gelegen achter het Perceel N°. 1, aan de Westzijde van het Smidswater, te 's Gravenhage, Wijk 1, Kadaster Sectie E, N°. 563; behoorende bij dit Perceel ook de gemetselde Mestput, gelegen tegen over hetzelve, aan den Waterkant, doch zijnde bij het Kadaster niet afzonderlijk vermeld.

De beide Percelen zijn gezamenlijk aangeslagen in de Grondlasten, over het jaar 1850, als gebouwd en ongebouwd Eigendom, met *f* 221,50, en zullen bij de gunning eerst afzonderlijk en daarna gecombineerd te koop worden aangeboden. Kunnende op den 1sten Mei 1851, bij de betaling der Kooppenningen worden aanvaard, en zijn te bezigtigen des Dingsdags en Woensdags, van 12 tot 3 ure, mits voorzien zijnde van een Toegang-Biljet, af te geven door en te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris. Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van gemelden Notaris *J. Bervoets*, te 's Gravenhage.

***** VERKOOP DER ONDERGRONDEN VAN DE FOLGERA-VEENEN.**

De in de Vergadering van Deelhebbers in de Associatie der Folgera-Veenen, van den 22sten Maart 1850 niet opgekomen belanghebbenden wordt door dezen kennis gegeven, dat in die Vergadering is besloten, om alle, geene uitgezonderde, Eigendommen en Geregtigheden van de FOLGERA-VEENEN publiek te doen verkoopen, en dat die verkoop nader is bevolen bij Vonnis van de Arrondissements-Regtbank te Heerenveen, van den 9den October daaraanvolgende. Deze belanghebbenden worden verder, ingevolge het gemelde Vonnis, bij dezen uitgenoodigd, om bij dien verkoop tegenwoordig te zijn, die bepaald is dat plaats zal hebben, ten overstaan van den Notaris J. G. VAN BLOM, standplaats hebbende te Dragten, eerst provisioneel en daarna definitief, op Maandagen den 25sten November en den 16den December 1850, telkens 's avonds ten 6 ure, in het Logement *de Fenix*, te Dragten.

*** Door den Boekhandelaar E. J. BRILL, te Leyden, zal den 12den November en volgende dagen, in het Logement *de Gouden Leeuw*, verkocht worden: Een gedeelte van de schoone BOEK-VERZAMELING van den Wel-Ed. Hoog-Gel. Heer W. L. MAHNE, *Emeritus-Professor aan de Leydsche Hoogeschool*, bevattende eene aanzienlijke verzameling der beste- en eenige zeldzame uitgaven van de *Grieksche* en *Romeinsche* Auctores Classici, met inbegrip van eenige *Medici*, *Theologi* en *Juridici*, benevens vele zeer gezochte *Philologische* Werken; alle buitengewoon fraai geconditioneerd.

DE NOVEMBER-AFLEVERING VAN HET

CHRISTELIJK ALBUM

bevat:

Hoe de Liefde het afkeerige hart gewint. Joh. IV: 5-19, 29.
Mogen zij u altijd omzweven! Een woord aan onze jeugdige Lezeressen.
Het zal worden ééne Kudde en één Herder.
Sterflied (naar Spitta).
Elke maandelijksche Aflevering kost, bij abonnement,
25 Cents.

*** Heden ziet bij den Boekhandelaar D. J. COUVÉE, te Leyden, het licht:

OPHELDERING van de *Inlichtingen* van den Heer FR. JUNGHUHN, door C. L. BLUME. Prijs 15 Cents.

☞ Wordt niet in commissie verzonden; doch is mede verkrijgbaar gesteld bij den Boekhandelaar J. NOORDENDORP, te Amsterdam.

*** De Boekhandelaar J. H. VAN VLOTEN, te Alkmaar, heeft uitgegeven en bij alle zijne Correspondenten verkrijgbaar gesteld: Eenen oorspronkelijken Roman, getiteld:

CLARA WIGHORST,

DOOR

CLARISSE S. MEIJER.

Aan allen, maar bijzonder aan hen, die hare „*Laatste Bede eens Vaders*" gelezen hebben, wordt dit Boek gerustelijk aanbevolen. 't Is in één groot octavo Boekdeel compleet, met gelithograf. Vignet. Prijs *f* 2,50.

DE NOVEMBER-AFLEVERING VAN

AGLAJA,

MAANDBOEKJE VOOR DAMES-HANDWERKEN,

bevat:

BREIWERK: Rand voor eene Deken; — Rand tot verschillende doeleinden.

HAAKWERK: Kindermutsje; — Breizak; — Gotische Neige; — Neige Maria Stuart; — Alice Neige; — Omslag voor een Heerenboekje; — Haakpatroon; — Tusschenzetsel; — Heerenkopje (in zijde of koralen).

KNOOPWERK: Lampkleedje. — Veterbandranden. — Verschillende Namen en Letters in wit Borduursel.

DIVERSE: Nieuw middel om wollen en zijden Stoffen zwart te Verwen. — Inktvlekken uit Lijnwaad te verdrijven.

MODEBERIGTEN.

Elke maandelijksche Aflevering kost, bij abonnement,
25 Cents.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.